

SAK 30/07 SØKNAD OM TILSKOT TIL PROSJEKT; "UNGDOM I EN TURISTDESTINASJON"

Saksopplysning

I brev frå Hol kommune 18.6.2007 (vedlegg 1) blir det søkt om kr. 250.000, - i støtte til eit felles forskingsprosjekt for Hol og Hemsedal kommune. Føremålet er å gjennomføre ei studie i forhold til ungdom sine oppvekstforhold på ein stad som kan kallast ein typisk turistdestinasjon

Det skal fokuserast på oppvekstmiljø, stadsidentitet og turisme:

- Identifisere faktorar og forhold ved ein turistdestinasjon som har betydning for dei unge sin trivsel og psykososiale tilhøve, stadsidentitet og kvalitetar ved oppvekstmiljøet.
- Synleggjere samanhengane mellom ulike samfunnsområde som oppvekstmiljø, turistutvikling, næringsliv og bygdekultur til bruk i planlegging og politikktutforming.
- Skaffe fram materiale som kan danne grunnlag for debatt og samtalar om stadsidentitet og merkevarbygging, og om kva slag stad ein ynskjer kommunane skal vere og utvikle seg til vidare.

Resultata av prosjektet kan vera med og legge viktige premisser for overordna planarbeid.

I Hol kommune er prosjektet forankra i behovsvurderingar ved ny kommunedelplan på Geilo som vart handsama i kommuneplanutvalet 18.12.2006 (sak 18/06). Kr 100 000 er sett av til prosjektet.

Hemsedal kommune vedtok i formannskapet (sak 29/07) å støtte prosjektet med kr. 100.000.

Fylkesmannen v/ fylkeslegen støttar forprosjektet med kr 50 000.

Total prosjektkostande er sett til kr. 500.000. Dette er ei auke på kr 40 000 i forhold til vedlagt prosjektskisse (vedlegg 2), fordi der no er to kommunar som deltek i prosjektet.

Vurdering

Innbyggjarane er Hallingdal sin viktigaste ressurs og ungdommen er i eit framtidsperspektiv kanskje det viktigaste.

Sjølv om prosjektet er relatert til Geilo og Hemsedal vil mykje av resultata ha overføringsverdi til fleire av kommunane.

Tiltaket er i tråd med Stretegisk plan for Hallingdal, mål 13: "Vidareutvikle attraktive tettstadar i Hallingdal" og m.a. strategi b: "Samarbeide om konkrete prosjekt gjennom ulike partnerskapsløysingar og kommuneplanprosessar".

Både Geilo og Hemsedal er store turistdestinasjonar under stadig utbygging og omforming. Hit kjem turistar frå inn- og utland og hit kjem ei rekke ulike sesongarbeidarar. Som kommunesentra er Geilo og Hemsedal sterkt prega både av turistnæring og turistar, i tillegg til arbeidstakarar som direkte eller indirekte er knytt til turisme og kommunen som turistmål. Dette betyr at ei mengde aktørar bur eller oppheld seg i kommunen for kortare eller lengre periodar.

Geilo og Hemsedal som oppvekststad og turiststad er same staden. I dette prosjektet er det oppvekstmiljøet som står i fokus: Korleis er turismen med å forme Geilo og Hemsedal som oppvekststad og bumiljø for ungdom?

Livskvalitet og kvaliteten til staden for unge er også viktig for andre aldersgrupper; korleis familiar vurderer Geilo og Hemsedal som bustad og korleis arbeidstakarar vurderer Geilo og Hemsedal som attraktiv jobbarena. Dette medfører at kvalitet ved staden også er viktig for det totale næringslivet, då det er viktig for dei å kunne rekruttere og halde på kompetent arbeidskraft.

Prosjektet dreier seg både om ei konkret bygdeforming og om den oppfatninga ulike aktørar har/skal ha av Geilo og Hemsedal; Kva bilete eksisterer av dess stadane utad, kva forteljingar vert formidla om gode og dårlege sider ved bygdesamfunnet og turiststaden.

Omdøme er viktig og vesentleg i framtidig profilering og marknadsføring av bygdene både som bustad og reisemål.

I forhold til omsøkt beløp på kr. 250.000 vil eg ut frå partnarskapsavtala med Buskerud fylkeskommune og praksis om maks. 50% statleg/fylkeskommunal medfinansiering foreslå at det blir løyvd kr. 200.000 til prosjektet.

Forslag til vedtak

1. Regionrådet for Hallingdal rår til det blir løyvd tilskot på kr. 200.000,- til felles forskingsprosjekt for Hol og Hemsedal kommune, der føremålet er å gjennomføre ei studie i forhold til ungdom sine oppvekstforhold, på ein stad som kan kallast ein typisk turistdestinasjon.
2. Endeleg rapport skal distribuerast i 30 eks. til dei 4 kommunane i Hallingdal som ikkje er direkte involvert i prosjektet.
3. Tilskotet blir finansiert av partnarskapsavtala med Buskerud fylkeskommune for 2007.

Ål 18.6.2007

Knut Arne Gurigard
Dagleg leiar

Vedlegg: 1. Søknad frå Hol kommune, dat. 18.6.2007
 2. Ungdom i en turistdestinasjon. Prosjektskisse frå NIBR
 3. Møtebok Hemsedal formannskap, sak 29/07

Sak 30/07, vedlegg 1

Regionrådet for Hallingdal
v/ Knut Arne Gurigard

SØKNAD OM REGIONALE MIDLER

Søknaden er en fellessøknad fra kommunene Hemsedal og Hol og gjelder et sosiokulturelt forskningsprosjekt i forhold til ungdommens oppvekstforhold på et sted som kan kalles en typisk turistdestinasjon. Gjennom forskningsprosjektet vil kommunene sette fokus på stedets identitet og oppvekstmiljø. Resultatene av prosjektet kan legge viktige premisser for det videre kommuneplanarbeidet.

I forbindelse med utarbeidelse av ny kommunedelplan på Geilo tok Hol kommune v/avd for samfunnsutvikling initiativ til en utredning av oppvekstforholdene med hovedvekt på ungdom. Dette var et resultat av kommunens satsing på en tverrfaglig tilnærming til planarbeidet og opprettelse av en samfunnsutviklingsavdeling. Da undersøkelsen viste seg å bli et litt for stort økonomisk løft for en kommune alene, ble det innledet samarbeid med Hemsedal som har mange av de samme kjennetegn som Geilo.

I Hol kommune er utredningen forankret i behovsvurderinger ved ny kommunedelplan på Geilo som ble behandlet i kommuneplanutvalget 18.12.2006 (sak 18/06). Kr 100 000 er avsatt til prosjektet med disponeringer for samfunnsutviklingsavdelingen. For ordens skyld nevnes her at kommunedelplanen for Geilo er forsinket, så dette forskningsprosjektet er fremdeles nyttig for den planen.

Fylkesmannen v/ fylkeslegen støtter forprosjektet med kr 50 000. Fylkesmannen ser det som viktig å bidra til utviklingsarbeid omkring barn og unge for å forebygge sykdom og ikke minst for å legge forholdene til rette slik at barn og unge i en sårbar fase av livet ikke blir utsatt for helserisiko som kan medføre problemer og mulig frembrudd av psykisk sykdom eller tidlig rusmisbruk.

Hemsedal kommune gjorde følgende vedtak i formannskapet (sak 29/07):

1. Hemsedal kommune støtter prosjektet "Ungdom i ein turistdestinasjon" med kr 100 000,-.
2. Summen vert dekket av formannskapet sine disponeringar 11000.1805.14900.
3. Hemsedal sine representantar i styringsgruppa:
 - Leiar Hovedutval for livsløp
 - Ein representant fra koordineringsgruppa for barn og unge.
4. Formannskapet ynskjer at Hemsedal kommune kan kome nærare attende til innhaldet i prosjektet gjennom sine valde representantar. Dette kan skje gjennom framlegg til tema som kommunen vil at det blir lagt vekt på.
Døme på dette kan vera:
 - Korleis ungdom i dei to kommunane oppfatar sine oppvekstvilkår.
 - Kva krav og forbetringar må oppfyllest for at ungdommen skal velgja ei yrkesfagleg utdanning i regionen og bli buande?

Forskningsprosjektet kan ikke kjøres på helt samme måte som tenkt når det er to kommuner og ikke en som prosjektbeskrivelsen skisserer. Dette må drøftes på første i møte i styringsgruppa. Noen problemstillinger må velges ut. Omfanget av datainnsamling må reduseres noe når det er to kommuner. Det må imidlertid holdes fast ved ungdomsfokuset og

Sak 30/07, vedlegg 1

en sosiokulturell stedsanalyse. Hemsedal kommune har valgt to personer til styringsgruppa. Det kan være hensiktsmessig at Hol også stiller med to personer.

Prosjektet forslås utvidet med kr 40 000 i forhold til prosjektskissen fordi to kommuner nå deltar, og det må foretas to stedsanalyser. Det søkes om kr 250 000,- i regional støtte.

Finansieringsplanen blir da slik:

Hemsedal kommune	kr 100 000
Hol kommune	kr 100 000
Fylkesmannen	kr 50 000
Regionrådet	kr 250 000

Hol, 18. juni 2007

Liv Juchelka
-leder avd. samfunnsutvikling-

UNGDOM I EN TURISTDESTINASJON

Oppvekst på Geilo blant turister og sesongarbeidere

Prosjektskisse fra Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR)
Forsker/cand. sociol. Guri Mette Vestby, januar 2007

1 Formål

Formålene med denne studien er å fokusere oppvekstmiljø, stedsidentitet og turisme:

- * Å identifisere faktorer og forhold ved Geilo som turistdestinasjon som direkte og indirekte har betydning for unges trivsel og psykososiale forhold, samt for stedsidentitet og kvaliteter ved oppvekstmiljøet. Dette skal gi grunnlag for å målrette helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i kommunen, herunder å kunne ivareta barn og unges interesser i planarbeidet.
- * Å synliggjøre sammenhengene mellom ulike samfunnsområder som oppvekstmiljø, turistutvikling, næringsliv og bygdekultur, til bruk i planlegging og politikkutforming. Dette skal gi grunnlag for å trekke ut viktige styringssignaler for videre kommuneplan- og stedsbyggingsarbeid.
- * Å framskaffe et materiale som danner grunnlag for debatt og samtaler om innbyggernes stedsidentitet og om merkevarebyggingen av Geilo som turistdestinasjon, om hva slags sted en ønsker at Geilo skal være og hvordan Geilo skal utvikle seg videre.

2 Tema og perspektiver

Geilo er sentrum i Hol kommune. Hit kommer ungdom fra de ulike grendene for å gå på ungdomsskolen, mens de eldre ungdommene går på videregående skole på Gol og Ål. Geilo er et oppvekststed og en sosial og kulturell møteplass. Dette betyr at ungdom både pendler ut og inn av dette tettstedet.

Geilo er en turistdestinasjon i stadig utbygging og omforming. Hit kommer turister fra inn- og utland og hit kommer en rekke ulike sesongarbeidere. Som tettsted er Geilo sterkt preget både

av turistnæringer og turister, og av arbeidstakere som direkte eller indirekte er knyttet til turisme og utbygging av stedet som turistmål. Dette betyr at en lang rekke ulike (eksterne) aktører bor eller oppholder seg i kommunen i kortere eller lengre perioder.

Geilo som oppvekststed og Geilo som turiststed og arbeidssted er det samme stedet, og kommunen skal arbeide for å bevare og heve kvaliteten ved alle disse sidene ved stedet. I denne studien er det oppvekstmiljøet som er i fokus: Hvordan former turistvirksomheten Geilo som oppvekststed og bosted for ungdom? Livskvaliteter og steds-kvaliteter for unge er langt på vei viktige også for andre aldersgrupper, for familiers vurdering av Geilo som bosted, og for arbeidstakeres vurdering av attraktiviteten ved å jobbe der. Derved er slike steds-kvaliteter også viktig for næringslivet, inkludert reiselivsnæringen, ettersom det er vesentlig for dem å rekruttere og holde på kompetent arbeidskraft. Steds-kvaliteter har også stor betydning for turistens ønske om å besøke Geilo eller mer permanent ha sin feriebolig der. Det vil altså være noen sammenfallende interesser og vurderinger knyttet til Geilos særpreg og kvaliteter. Samtidig kan det være motstridende interesser ved at utviklingsmuligheter som isolert sett er attraktive for deler av næringslivet, kan komme til å ha negative konsekvenser for sivilsamfunnet eller for barn og ungdoms trivsel og psykososiale velferd.

De atferdsmønstre og forbrukskulturer som turister og sesongarbeidere har, vil på ulike måter sette sitt preg på stedet, også som oppvekststed. Hva slags butikker, opplevelsesmuligheter, aktivitetstilbud og skjenkesteder som næringslivet driver og etablerer er også med på å forme stedets identitet så vel som unges hverdagsliv og omgivelser, på godt og vondt. På et sted som Geilo vil mye av det som skjer og mange av de valg som foretas få implikasjoner for ungdom. Slik vil stedets identitet og unges egen identitet til syvende og sist være nært forbundet. Det dreier seg om hvem de opplever at de er, som individer og som holinger i møte med voksenkultur, tradisjonell bygdekultur og en turistpreget bykultur.

Hvordan ungdom fra Geilo og fra grendene rundt i kommunen opplever ulike sider ved stedet, er viktig for hvordan det på godt og vondt fungerer som oppvekststed. Ett og samme forhold kan, avhengig av ståsted og øynene som ser, oppleves som attraktivt og tiltrekkende, eller det motsatte hvis det er noe en tar avstand fra eller ikke er interessert i. Dette kan dreie seg om alt fra forbruksmønstre, festing og mote-kultur til rus, tradisjonell bygdekultur, samværsformer eller utdanning. Trygghet, trivsel og psykisk helse er for unge særlig forankret i slike faktorer, kanskje nettopp fordi unges identitet i denne type oppvekstmiljøer formes i møter mellom ulike kulturer og ulike skillelinjer mellom "vi" og "de". Både tilhørighet til sosiale miljøer og stedstilhørighet betyr noe for hvem de opplever at de er. Ekskludering og inkludering som sosiale og kulturelle mekanismer kan være ekstra sterke på slike steder, noe som for mange kan komme til å få betydning for psykisk trygghet. Forebyggende arbeid blant barn og unge handler altså også om en stedsutvikling, der en søker å avdekke hva slags forhold og mekanismer det er som skaper utrygghet, identitetsforvirring og økte risikofaktorer. Motsatt kan stedet preges av kvaliteter, positive særpreg og muligheter som er gunstig for mange unge.

I kommuneplanen (2000-2012) er oppvekstmiljø, omsorg og helse utpekt som viktige satsingsområder, og det skal blant annet arbeides for å fremme folkehelse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold. Kommunen er dessuten opptatt av forholdet mellom turisme og barn og unge, og av stedets identitet. Dette kommer til uttrykk i kommuneplanen der det blant annet sies at "Ved etablering av tyngre turistanlegg skal konsekvensene for lokalsamfunnet vektlegges slik at dette ikke mister sin identitet" (s.17). De konsekvenser det her siktes til vil etter vår oppfatning gjelde mer generelt; Geilo som sted kan samlet sett

betraktes som et ”tyngre turistanlegg”. Å gjennomføre en studie som belyser forhold mellom lokalsamfunnet som oppvekststed, turisme og stedets identitet, kan derfor være verdifullt for forebyggende arbeid og for konsekvensvurderinger og drøftinger i tilknytning til kommunalt planleggingsarbeid.

Hol kommune har spesielle muligheter og spesielle utfordringer sammenlignet med mange andre kommuner. Langt på vei dreier dette seg om hva slags sted Geilo er og hva slags sted det skal utvikles til å bli. Stedets identitet er ikke bare et resultat av en sammensatt utvikling som en ikke kan styre, og utvikling er ikke noe bare lokale politikere og myndigheter har ansvar for. Stedsbygging, i betydningen formingen av et steds identitet, er noe en lang rekke aktører bidrar til. Alle som bor der, bruker stedet, har utbyggingsinteresser, driver aktiviteter eller virksomheter der, er også stedsbyggere. Hva de gjør og hvordan er ikke uvesentlig for (om)formingen av stedet. Men bevisstheten om dette vil sannsynligvis variere sterkt, også med hensyn til oppfatninger av hvor langt ens ansvar strekker seg.

Dette dreier seg både om en konkret stedsbygging som foregår og om konstruksjon av stedsbilder; hva slags oppfatninger har ulike aktører av Geilo, hva slags stedsbilder eksisterer og hvilke fortellinger formidles om gode og dårlige sider ved dette bygdesamfunnet og turiststedet? Geilos omdømme er vesentlig i kommende profilering og markedsføring av stedet som så vel bosted som reisemål.

3 Problemstillinger og metoder

3.1 Problemstillinger

Sentrale problemstillinger:

- * Hvordan former turistvirksomheten Geilo som oppvekststed og bosted for ungdom?
- * Hvilke positive og negative konsekvenser opplever ulike kategorier av ungdom at dette har?
- * Hvilken betydning har dette for unges trivsel og for psykososiale forhold, og hvordan kan kunnskapen om dette anvendes i helsefremmende og forebyggende arbeid?
- * Hva slags innflytelse har turistvirksomheten på vesentlige valg som tas for utvikling av stedet og formingen av stedets identitet?
- * Hva slags stedsbilder av Geilo eksisterer blant ulike aktører i lokalsamfunnet?
- * Hvilke utfordringer representerer disse temaene for kommunen når det gjelder planlegging, stedsbygging og forebyggende arbeid?

Rundt disse problemstillingene vil det settes opp en rekke underproblemstillinger. I stedet for å utforme disse konkret på forhånd, vil de utvikles underveis (en såkalt eksplorerende tilnærming), noe som er i tråd med kvalitative forskningsmetoder. Dette åpner for eksempel for at informasjon som samles fra ungdomsstudiene- og intervjuene kan gi grunnlag for delproblemstillinger for våre senere intervjuer med voksne i lokalsamfunnet, og omvendt. Denne måten å jobbe med problemstillinger på baseres dessuten på at det vil være fruktbart med en kontinuerlig dialog med samfunnsutviklingsavdelinga i kommunen.

Flere av disse forholdene inngår for øvrig i det vi kaller sosiokulturelle stedsanalyser, der stedsbruk, stedsbilder og stedsinteresser er viktige analysekategorier. NIBR har utarbeidet en veileder i sosiokulturelle stedsanalyser som vil være ferdigstilt i januar.

3.2 Informanter, kilder og metoder

Det sammensatte perspektivet representerer en metodisk utfordring: her er det ikke "bare" oppvekstmiljøet som skal studeres, det er de interessante og utfordrende koblingene til stedsidentitet og næringsutvikling, i særdeleshet turistbasert næringsutvikling. Vi tar utgangspunkt i et såkalt *aktørperspektiv* slik at problemstillingene blir belyst fra mange og ulike ståsteder. Geilo som oppvekststed og bosted, turiststed og arbeidssted ser forskjellig ut avhengig av aktørene og deres erfaringer, bruk av stedet og interesser knyttet til utvikling av stedet. Dette innebærer at aktører fra ulike samfunnsfelt og i ulike posisjoner gis en stemme.

Først og fremst er det viktig å få kartlagt hvordan forskjellig ungdom opplever Geilo som sted og hvilke impulser, muligheter, utfordringer og problemer/risikoforhold de møter (eller ikke møter) her. De yngste ungdommene kan vi nå gjennom ungdomsskolen, mens vi vil samarbeide med kommunen for å finne ut hvordan vi best kan nå de eldre unge på videregående og i arbeidsliv. For at studien ikke skal medføre mye ekstraarbeid for ungdomsskolen, vil vi gjennomføre et todelt opplegg. Først vil vi foreta *informantintervjuer* med utvalgte unge for å få en lokalbasert kunnskap om stedet og miljøet. Dette kan være ungdom fra elevråd, kulturliv og arbeidsliv, inkludert unge voksne som arbeider ved turistanlegg eller hoteller. Dette vil danne grunnlag for å utarbeide et *spørreskjema* som vil gå til et større utvalg unge. Da kan vi i tillegg til spørsmål også formulere påstander som de kan ta stilling til og slik kunne få et bilde av unges opplevelser og oppfatninger om Geilo som oppvekststed, og holdninger eller verdier forbundet med dette. Dersom det er mulig vil vi prøve å gjennomføre undersøkelsen elektronisk, noe som er tidsbesparende både i forhold til innsamling og bearbeiding av data.

Aktørperspektivet tilsier at vi i tillegg innhenter erfaringer og synspunkter fra ulike voksne aktører som enten jobber med ungdom eller med planlegging og politikkutforming i kommunen, samt voksne som er sentrale i stedsutviklingen og (om)forming av Geilo. Dette vil for eksempel være representanter for ulike deler av næringslivet.

Samfunnsutviklingsavdelingen skal være styringsgruppe for denne studien.

Oversikt over metoder, informanter og kilder:

Informanter og kilder	Aktuelle metoder
Ungdom: - ungdomsskolen - videregående - i arbeidsliv	- Informantintervjuer med utvalgte unge elevråd, i arbeidsliv og kulturliv - Spørreundersøkelse til større utvalg unge
Voksne i kommunen: - politikere - kommuneadministrasjon (samfunnsutviklingsavdelingen, helsestasjon, fritidsleder, kultur- og oppvekstetaten og andre)	Personlig intervjuing
Voksne i næringsliv og sivilsamfunn: - turistnæringen - lokalavisa Hallingdølen - kultur/foreningsliv	Personlig intervjuing
Dokumenter/litteratur: - offentlige plandokumenter - politiske dokumenter - statistikk - sosiale indikatorer - annen relevant forskning	Dokumentstudier Statistikkgjennomgang Litteraturstudier
Nettsteder, media, turistinformasjon	Se på hva slags stedsbilder som "tegnes" via slike informasjonskanaler for lokale og eksterne målgrupper

4 Arbeidsoppgaver, omfang og framdriftsplan

Utgangspunktet for drøftingene mellom NIBR og samfunnsutviklingsavdelinga i Hol kommune den 1. desember, var et omfang på om lag 3 månedsverk (12 ukeverk).

Prosjektskissen som presenteres her er basert på dette omfanget og en vurdering av tidsbruk som antas å være realistisk mht. mengde og metoder når det gjelder datainnsamlingene.

Dersom opplegget endres, må omfanget vurderes på nytt. NIBR's arbeid innen en ramme på 3 månedsverk vil i hovedsak være:

Forprosjekt: forberedende arbeid og utforming av opplegg

- Forstudie av kommunen/planer/dokumenter/nettsteder/media
- Planlegge datainnsamlingene
- Arbeid med kontakter og avtaler for datainnsamling og intervjuer
- Gjennomføre informantintervjuer med utvalgte unge
- Gjennomføre informantintervjuer med utvalgte i kommunen
- Bearbeide informantintervjuene som grunnlag for spørreskjema
- Utforme spørreskjema til ungdom (2 varianter: ungdomsskole og videregående)

Hovedprosjekt I: Datainnsamling og databearbeiding

- Gjennomføre spørreundersøkelse blant ungdomsskoleelever
- Gjennomføre spørreundersøkelse blant elever ved videregående
- Teknisk bearbeiding av datamaterialet fra spørreundersøkelsene
- Analyse av datamaterialet fra spørreundersøkelsene
- Utforme intervjuguide for voksne aktører i kommunen, politisk liv, næringsliv og lokalsamfunn
- Gjennomføre personlige intervjuer med disse voksne aktørene
- Bearbeide og analysere intervjuene
- Studere dokumenter og planer
- Gjennomgå relevant forskning på feltet
- Innhente og anvende relevant statistikk
- Studere nettsteder, media og turistinformasjon

Hovedprosjekt II: Sluttanalyse og rapportering

- Sammenfatte delanalysene til en helhetlig sluttanalyse
- Skrive rapport
- Gjennomføre kommentarrunder og drøftinger lokalt
- Presentere materialet lokalt (eks. i kommunestyre, på folkemøter o.a.)

Framdriftsplan

Arbeidet kan starte opp i begynnelsen av februar 2007. Forberedende arbeid og utforming av opplegg vil foregå i februar/mars. Datainnsamling vil i hovedsak foregå fra begynnelsen av mars til begynnelsen av mai. Undersøkelsene blant ungdom må være gjennomført før den tid, mens enkelte av intervjuene kan finne sted i mai. Databearbeiding, analyse og rapportskriving fram til kommentarutgave vil foregå i mai og juni. Målet er å få en kommentarutgave ferdig før sommeren. Om kommentarer føreligger innen midten av august kan rapporten ferdigstilles i slutten av denne måneden. Den vil da være klar for offentlig presentasjon og for diskusjoner i ulike fora i begynnelsen av september.

5 Bemanning og økonomi

Prosjektet vil ledes av Guri Mette Vestby. Hun er sosiolog og koordinerer den tverrfaglige satsingen på stedsforskning ved NIBR (se www.stedsforskning.no). Hun har ledet et nylig avsluttet prosjekt om ”Byenes attraktivitet. Byutvikling som grunnlag for markedsføring og profilering” om alle bykommunene i Buskerud og Østfold”. Dette var et tverrgående arbeid der 10 av NIBR’s forskere deltok. Vestby har dessuten i mange år arbeidet med barne- og ungdomsforskning, planlegging for barn og unges interesser i kommuner, og utvikling av metoder for å bruke barn og unge som informanter.

Det vil i tillegg til Vestby måtte være en eller et par andre som trekkes inn i dette arbeidet. Det vil bli avklart når og hvis prosjektet kontraktsfestes med kommunen. Vestby er seniorforsker/forsker II. Timeprisen for forsker II på NIBR er for 2007 kr. 875.

Prosjektet vil med det foreslåtte omfanget og stipulerte utgifter ha denne kostnadsrammen:

Forprosjekt

Tidsbruk forprosjekt 3 ukeverk (à kr. 35.000)	kr. 105.000
---	-------------

Hovedprosjekt

Tidsbruk 9 ukeverk (à kr. 35.000)	kr. 315.000
-----------------------------------	-------------

Reise- og oppholdsutgifter	kr. 25.000
----------------------------	------------

Trykking av rapport/50 eks. til kommunen	kr. 15.000
--	------------

SUM

kr. 460.000

Beløpet er ikke inkludert merverdiavgift.

Dette er totalkostnad som innbefatter formidling lokalt etter at rapporten er ferdig: presentasjon og deltakelse i drøftinger, workshops og lignende. Formidling til ungdommen vil etter vår mening være spesielt viktig, både fordi de har bidratt som hovedinformanter og fordi en står foran et kommunevalg der det vil være viktig å engasjere de unge. Mye av det som kommer fram ved en slik studie vil formodentlig være aktuelle tema for lokalpolitisk debatt og viktige veivalg.

Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR)

NIBR er et uavhengig, samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt som utvikler og formidler forskningsbasert kunnskap til nytte for beslutningstakere og samfunnsborgere.

NIBRs visjon er å videreutvikle by- og regionforskning som et tverrfaglig og flerfaglig forskningsfelt i et globalt perspektiv, og gjennom dette styrke instituttets posisjon som Norges fremste, og et av Europas ledende, miljø for by- og regionforskning.

NIBR tilbyr handlingsorientert og beslutningsrelevant forskning og utredning for oppdragsgivere i offentlig og privat sektor og konkurrerer om oppdrag nasjonalt og internasjonalt. Instituttet legger vekt på å være en konkurransedyktig bidragsyter til programforskningen i Norges forskningsråd og til internasjonale forskningsprogrammer, bl.a. i regi av EU. NIBR er en frittstående stiftelse, og realisering av instituttets forskningsmål forutsetter at driften går med økonomisk overskudd. Alt overskudd tilbakeføres til NIBR og brukes i tråd med instituttets formål.

NIBRs fremste konkurransefortrinn er å kombinere spisskompetanse på tvers av fag- og disiplingrenser. NIBRs kjernekompetanse er by- og regionforskning. Dette er et bredt tverrfaglig og flerfaglig samfunnsvitenskapelig forskningsfelt som bl.a. omfatter:

- analyser av samfunnsforhold og samfunnsendring i urbane og rurale samfunn og på tvers av regioner, sektorer og nivåer,
- analyser av regional utvikling og verdiskaping, planlegging og forvaltning, demokrati og velferdsutvikling innenfor og på tvers av lokale samfunn,
- territorielle samfunnsanalyser koplet til studier av bærekraftig utvikling

NIBR er ett av miljøforskning sinstituttene i Norge og skal gjennom samfunnsvitenskapelig kompetanse bidra til helhetlig kunnskapsutvikling for å møte miljøutfordringer og sosiale utviklingsproblemer.

By- og regionforskning er et internasjonalt forskningsfelt og NIBR engasjerer seg aktivt i internasjonal forskning på instituttets satsingsområder.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

MØTEBOK

Saksnr. 29/07

Arkivsaksnr.: 07/577

Arkivkode:U64

Sakshandsamar: Marit Wøllo

Saksnummer	Utval	Møtedato
29/07	Formannskapet	22.05.2007

PROSJEKT - UNGDOM I EIN TURISTDESTINASJON

Saka blir avgjort av:

Formannskapet

Vedlegg:

Prosjektskisse

Dokument i saka:

Prosjektskisse

Saksopplysningar:

Norsk institutt for by og regionforskning (NIBR) har vore i kontakt med Hol kommune med førespurnad om støtte til å setje i gang prosjektet "Ungdom i en turistdestinasjon. Oppvekst på Geilo blant turister og sesongarbeidere."

Hol kommune har vidare teke kontakt med Hemsedal kommune ved ordførar for også å involvere Hemsedal i prosjektet. Dersom prosjektet involverer samarbeid mellom to kommunar, kvalifiserer det for å søke støtte hjå regionrådet.

Prosjektet vert leia av Guri Mette Vestby, ho er sosiolog og koordinerer den tverrfaglege satsinga på stadsforskning ved NIBR.

Føremål.

Føremålet med studiet er å fokusere på oppvekstmiljø, stadsidentitet og turisme:

- Identifisere faktorar og forhold ved ein turistdestinasjon som har betydning for dei unge sin trivsel og psykososiale tilhøve, stadsidentitet og kvalitetar ved oppvekstmiljøet.

- Synleggjere samanhengane mellom ulike samfunnsområde som oppvekstmiljø, turistutvikling, næringsliv og bygdekultur til bruk i planlegging og politikktutforming.
- Skaffe fram materiale som kan danne grunnlag for debatt og samtalar om stadsidentitet og merkevarbygging, og om kva slag stad ein ynskjer Hemsedal skal vere og korleis Hemsedal skal utvikle seg vidare.

Problemstillingar og metode.

Sentrale problemstillingar for prosjektet er:

- Korleis formar turisme/ turistverksemd Hemsedal som oppvekststad for ungdom?
- Kva positive og negative kosekvensar opplever ulike kategoriar ungdom at dette har?
- Kva innverknad har dette for dei unge sin trivsel og korleis påverkar det dei psykososiale forholda, korleis kan ein nytte kunnskapen i helsefremjande og – førebyggjande arbeid?
- Kva påverknad har turistverksemda på vesentlege val som vert gjort for utvikling av staden, korleis påverkar/ formar dette identiteten til staden.

Det vil bli sett opp fleire underproblemstillingar, som vert utvikla undervegs. Dette for å kunne ha høve til å utforme problemstillingar basert på informasjon samla gjennom studie og intervju, og nytte desse delproblemstillingane i seinare arbeid. Konkret vil det kunne seie at informasjon samla gjennom ungdomsstudie vil kunne gje grunnlag for delproblemstillingar i seinare intervju med vaksne, eller omvendt.

NIBR nyttar i prosjektet eit såkalla *aktørperspektiv*, slik at problemstillingane vert kasta lys over frå fleire ståstader.

Informantar og kjelder.

Informantar og kjelder for studiet kan vere:

- Ungdom frå ungdomsskule, vidaregåande skule og arbeidsliv.
- Vaksnei kommunen; politikarar eller frå kommuneadministrasjonen.
- Vaksne i næringsliv og sivilsamfunn; tursitnæringa, lokalavisa og kultur-/ lagsliv.
- Dokument/ litteratur: offentlege plandokument, politiske dokument, statistikk, sosiale indikatorar.
- Nettstader, media og turistinformasjon.

Aktuelle metodar er informantintervju, spørjeundersøking, personleg intervju og dokument- og litteraturstudie.

Framdriftsplan.

Utgangspunktet for drøftingane mellom NIBR og samfunnsutviklingsavdelinga i Hol kommune var eit omfang på om lag 3 månadsverk med oppstart primo februar. Målet var å få ei kommentarutgåve ferdig før sommaren og ferdistilling av rapporten i slutten av august.

Forprosjekt:

- februar/ mars.
- Førebu arbeid og utforming av opplegg.
- Gjennomføre informantintervju.
- Utarbeide spørjeskjema.

Hovudprosjekt I: datainnsamling og databearbeiding.

- Mars- mai.

- Gjennomføre spørjeundersøkingar.
- Gjennomføre personlege intervju.
- Studere dokument og planar.
- Arbeid med og analyse av innsamla data.

Hovudprosjekt II: Sluttanalyse og rapportering.

- Mai- juni.
- Samanfatte delanalysane.
- Skrive rapport.
- Gjennomføring av kommentarrunde og lokale drøftingar.
- Presentasjon av materialet.

Den planlagde framdrifta vil no ikkje kunne bli gjennomført innafor desse tidsrammene.

Forhold til overordna plan:

Hemsedal kommune sin kommuneplan for perioden 1999- 2011 definerer oppvekstmiljø som mellom anna:

- Dei forhold som barn og unge veks opp i; sosialt, kulturelt og fysisk.

I same kapitlet er også utfordringar for kommunene skissert:

- Som samfunn er barn og unge den viktigaste ressursen. Det miljø dei veks opp i vil påverke og utvikle både den enkelte og det framtidige samfunnet. Det som har størt innverknad på oppvekstmiljøet er foreldre og familie, men også kommunen har eit stort ansvar som tilretteleggjar for innbyggjarane si sosiale og kulturelle utvikling.

(Del I. Samfunnsutvikling. Barn og unge sitt oppvekstmiljø)

Miljøkonsekvensar:

Dette prosjektet kan vere med å få klarlagt faktorar som har direkte og indirekte påverknad for oppveksttilhøva for unge i Hemsedal, og dermed legge grunnlag for målretta førebyggjande arbeid for born og unge i kommunen.

Prosjektet kan vere med å synleggjere samanhengar mellom ulike samfunnsområde slik som oppvekstmiljø, turistutvikling, næringsliv og bygdekultur. Dette kan gi grunnlag for å trekke ut styringssignal i planlegging og politikktutforming.

Prosjektet ungdom i ein turistdestinasjon kan vere eit verktøy som Hemsedal kommune kan bruke i si vidare satsing på born og unge sitt oppvekstmiljø. Prosjektet kan vere eit hjelpemiddel til å få kartlagt nokre av dei utfordringane knytt til oppvekstarena for Hemsedal komunen som turistdestinasjon.

Økonomiske konsekvensar:

Innafor dei føreslegne rammene og med dei stipulerte kostnadene er prosjektet kostnadsrekna til kr. 460.000 utan mva.

Forprosjekt

Tidsbruk 3 veker à kr 35. 000 kr. 105.000

Hovudprosjekt

Tidsbruk 9 veker à kr. 35.000 kr. 315.000

Utgifter til reise- og opphald kr. 25.000

Trykking av rapport/ 50 eks til kommunane kr. 15.000

SUM kr. 460.000

Hemsedal kommune sin del av kostnadene vil vere kr. 100.000.

Vurdering:

Hemsedal er ein turistdestinasjon under stadig utbygging og omforming. Hit kjem turistar frå inn- og utland og hit kjem ei rekke ulike seongarbeidarar. Som kommunesentra er Hemsedal sterkt prega både av turistnæring og turistar, i tillegg til arbeidstakarar som direkte eller indirekte er knytt til turisme og kommunen som turistmål. Dette betyr at ei mengde aktørar bur eller oppheld seg i kommunen for kortare eller lengre periodar.

Hemsedal som oppvekststad og Hemsedal som turiststad er same staden. Kommunen skal arbeide for å ta vare på og heve kvaliteten ved alle sider av staden. I dette prosjektet er det oppvekstmiljøet som står i fokus: Korleis formar turistverksemda Hemsedal som oppvekststad og bumiljø for ungdom?

Livskvalitet og kvaliteten til staden for unge er langt på veg viktig også for andre aldersgrupper; korleis familiar vurderer Hemsedal som bustad og korleis arbeidstakarar vurderer Hemsedal som attraktiv jobbarena. Dette medfører at kvaliteten ved staden også er viktig for det totale næringslivet då det er viktig for dei å kunne rekruttere og halde på kompetent arbeidskraft.

Hemsedal kommune har spesielle moglegheiter og spesielle utfordringar samanlikna med mange andre kommunar. I store trekk ahndlar dette om kva slag stad Hemsedal er, og kva slag stad skal Hemsedal utvikle seg til å bli. Identiteten til bygda er ikkje berre resultat av ei samansett utvikling me ikkje kan styre, og utvikling av bygda er ikkje berre lokale politikarar og myndigheitene som har ansvar for. Stadsbygging, i meininga av forminga av bygda sin identitet, er noko ei lang rekke aktørar bidreg til.

Alle som bur her, brukar bygda, har utbyggjingsinteresser, driv aktivitetar eller verksemd her er også byggjarar av staden/ bygda. Kva dei gjer, og på kva måte er vesentleg for forminga av staden.

Prosjektet dreier seg både om ei konkret bygdeforming og om konstruksjon av den oppfatninga ulike aktørar har/ skal ha av Hemsedal; Kva bilete eksisterer av Hemsedal som stad, kva forteljingar vert formidla om gode og dårlege sider ved bygdesamfunnet og turiststaden.

Hemsedal sitt omdøme er viktig og vesentleg i framtidig profilering og marknadsføring av bygda som både bsutad og reisemål.

Rådmannen si tilråding:

1. Hemsedal kommune støttar prosjektet ”Ungdom i ein turistdestinasjon” med kr. 100.000.
2. Summen vert dekkja av formannskapet sine disponeringar 11000.1805.14900
3. Hemsedal sine representantar i styringsgruppa:
 - Leiar Hovututval for livsløp
 - Ein representant frå koordineringsgruppa for born og unge.

Formannskapet behandlet saken den 22.05.2007, saksnr. 29/07

Behandling:

Omforent framlegg:

Tillegg i vedtaket (pkt 4):

Formannskapet ynskjer at Hemsedal kommune kan kome nærare attende til innhaldet i prosjektet gjennom sine valde representantar. Dette kan skje gjennom framlegg til tema som kommunen vil at det blir lagt vekt på.

Døme på dette kan vera:

- Korleis ungdom i dei to kommunane oppfattar sine oppvekstvilkår
- Kva krav og forventningar må oppfyllest for at ungdommen skal velgje ei yrkesfagleg utdanning i regionen og bli buande?

Vedtak:

1. Hemsedal kommune støttar prosjektet ”Ungdom i ein turistdestinasjon” med kr. 100.000.
2. Summen vert dekkja av formannskapet sine disponeringar 11000.1805.14900
3. Hemsedal sine representantar i styringsgruppa:
 - Leiar Hovututval for livsløp
 - Ein representant frå koordineringsgruppa for born og unge.
4. Formannskapet ynskjer at Hemsedal kommune kan kome nærare attende til innhaldet i prosjektet gjennom sine valde representantar. Dette kan skje gjennom framlegg til tema som kommunen vil at det blir lagt vekt på.

Døme på dette kan vera:

- Korleis ungdom i dei to kommunane oppfattar sine oppvekstvilkår
- Kva krav og forventningar må oppfyllest for at ungdommen skal velgje ei yrkesfagleg utdanning i regionen og bli buande?

